

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра педагогіки початкової освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ КУЛЬТУРИ І ТЕХНІКИ МОВЛЕННЯ

Освітня програма „Початкова освіта”

Спеціальність 013 „Початкова освіта”

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи культури і техніки мовлення
Викладач (-і)	проф. Благун Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	0675824293
Е-mail викладача	n.blahun@gmail.com
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	Очні консультації: 1,5 години у четвер, ауд. 301 з 13.30 до 15.00
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна “Основи культури і техніки мовлення” вчить студентів змістовно, граматично правильно та стилістично вправно висловлювати свої думки. Належна культура мовлення – свідчення розвинутого інтелекту та високої загальної культури особистості. Через високу культуру мовлення виявляються можливості мови. Культура мовлення має велике національне і соціальне значення. Вона забезпечує високий рівень мовленнєвого спілкування, ефективного здійснення всіх функцій мови. Через культуру мовлення відбувається культивування самої мови, її вдосконалення. Техніка мовлення є практичним освоєнням культури усного мовлення. Вона визначає норми артикуляції звуків, використання пауз, сили, темпу та тембру голосу як інтонаційних елементів висловлення. Основи культури і техніки усного мовлення ґрунтовані на літературній мові, її звуковому і словниковому складі, граматичній будові.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
Мета - ознайомити студентів з основними нормами культури мови та мовлення сучасної української літературної мови, виробити у них уміння і навички користуватися цими нормами у повсякденному мовленні	
Цілі - навчити студентів послуговуватися мовними засобами сучасної української	

літературної мови відповідно до норм на всіх її рівнях.

4. Результати навчання (компетентності)

В результаті участі у курсі «Основи культури і техніки мовлення» ви (студенти) зможете набути:

- Володіння системою наукових знань із дисциплін загальної та професійної підготовки, знання сучасних теоретичних основ освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти;
- Уміння розробляти проекти уроків з певного предмета та їх фрагменти, методика роботи над різними видами завдань з метою опанування учнями певних елементів змісту навчальної програми;
- Уміння проектувати зміст і методичний інструментарій проведення виховних заходів у початковій школі;
- Здатність до здійснення ефективної комунікації у процесі вирішення професійно-педагогічних задач;
- Здатність прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію із суб'єктами освітнього процесу початкової школи на засадах етики професійного спілкування;
- Здатність до навчання впродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
Другий	Початкова освіта	Перший	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль 1. Тема 1 Українська мова у духовному житті нації Походження української мови. Форми існування української мови. Стилї сучасної української літературної мови. Мовна ситуація в Україні. Проблеми в розвитку і становленні державності сучасної української літературної мови. Українська мова серед мов світу.	проблемна лекція, практичне заняття	Гонца І.С. Сучасна українська літературна мова: навчально-методичний посібник / І. С. Гонца, В. В. Розгон. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2017. 178 с. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова / С. О. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плющ., 2011. 560 с. Мацюк З. Українська мова професійного спрямування :	Підготувати наукове повідомлення на тему: «Українська мова на лінгвістичній карті світу», 10 год.	Максимальна оцінка - 5	два тижні

		навч. посіб. / Мацюк З., Станкевич Н. К.: Каравела, 2008. Стахів М. Український комунікативний етикет : навч.- метод. посіб. / М. Стахів. К. : Знання, 2008. Шкурятяна Н. Г. Сучасна українська літературна мова: модульний курс : навч. посіб. / Н. Г. Шкурятяна, С. В. Шевчук. К. : Вища шк., 2007. 822 с.			
Тема 2. Складові комунікативної якості культури мови. Орфоепічна правильність мовлення. Граматична правильність мовлення. Точність мовлення. Логічність мовлення. Багатство і різноманітність мовлення. Чистота мовлення. Доречність мовлення. Мовні штампи, канцеляризм. Виразність мовлення.	лекція-конференція, практичне заняття (4 год.)	Український правопис. — К.: Наукова думка, 2015. 288 с. Дудка О. О., Шевелева Л. А. Українська мова: Комплексний довідник. — Харків: Парус-Друк, 2010. — 416 с. Пасинок В. Г. Основи культури мовлення : навч. посіб. / В. Г. Пасинок. К. : Центр учбової літератури», 2012. 184 с. Пентиліук М. І. Ділове спілкування та культура мовлення : навч. посіб. / Пентиліук М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. К. : Центр учбової літератури, 2011. 244 с. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови.— К.: Освіта, 2012.— 270 с.	Підготуйте виступ на теми: «Характерні особливості усного мовлення», 10 год.	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 3. Культура писемного мовлення. Текст як одиниця	проблемна лекція, практичне	Берестенко О. Г. Культура професійного	Опрацювати статтю Бабич	Максимальна оцінка - 5	два тижні

<p>мовлення. Текст, основні ознаки тексту. Структура тексту. Види текстів. Правила оформлення тексту. Науковий текст, його характеристика. Тези. Стаття. Види нотування(виписка, план, конспект). Реферат, види рефератів. Правила оформлення цитат, посилань, бібліографії.</p>	<p>заняття (4 год.)</p>	<p>спілкування : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. форм навчання всіх спец. гуманіт. профілю / О. Г. Берестенко ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 299 с. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради / Олександр Пономарів. Київ: Либідь, 2011. 272 с. Український правопис. — К.: Наукова думка, 2015. 288 с.</p>	<p>М.Д. «Сила мовленнєвого слова», 10 год.</p>		
<p>Модуль 2. Техніка мовлення Тема 1 Культура наукової і професійної української мови. Становлення і розвиток наукового стилю української мови. Мовні і жанрові особливості наукового стилю. Специфіка мови професійного спілкування. Засоби вираження спеціальних реалій, категорій, понять. Правила оформлення наукової роботи.</p>	<p>проблемна лекція, практичне заняття</p>	<p>Пентилюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2010. 224 с. Плотницька І.М. Ділова українська мова в державному управлінні: навч. посіб.-3-тє вид., стер. - К. : НАДУ, 2011. -168 с. Середницька А. Я. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. / А. Я. Середницька, З. Й. Куньч; за ред. Г. Л. Вознюка. 3-тє вид., виправл. і доп. К. : Знання, 2012. 215 с. Третяк Н. В. Українська мова за професійним</p>	<p>Опишіть спільні та відмінні риси наукового та офіційно-ділового стилю. Випишіть по одному зразку кожного із них. Складіть таблицю. 10 год.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>два тижні</p>

		спілкуванням : навч. посіб. / Н. В. Третяк, В. С. Карпалюк. Кам'янець-Подільський : Зволейко Д. Г., 2010. 376 с.			
Тема 2 Український мовленнєвий етикет Мовленнєвий етикет як феномен людського спілкування. Різновиди мовленнєвого етикету. Засоби вираження мовленнєвого етикету: тональність спілкування, етикетні формули висловлювання.	проблемна лекція, практичне заняття (4 год.)	Пентилюк М. І. Ділове спілкування та культура мовлення : навч. посіб. / Пентилюк М. І., Маруніч І. І, Гайдасенко І. В. К. : Центр учбової літератури, 2011. 244 с. Пивоваров В. М. Ділова українська мова / В. М. Пивоваров, Ю. І. Калашник, Л. Г. Савченко. Х. : Право, 2008.– 120 с. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради / Олександр Пономарів. Київ: Либідь, 2011. 272 с. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. - Львів, 2001.	Написати реферат «Роль мовленнєвого етикету у процесі виховання культурної людини», 10 год.	Максимальна оцінка - 5	два тижні
Тема 3 Техніка мовлення як необхідна передумова словесної дії Загальні поняття, складові частини техніки мовлення. Значення правильного дихання для читця, мовця. Постановка і якості розвиненого голосу. Органічні та неорганічні вади вимови, їх причини. Вимова голосних і приголосних звуків у різних позиціях.	проблемна лекція, практичне заняття	Голуб Н. Б. Основи ораторського мистецтва / Н. Б. Голуб // Бібліотечка "Дивослова". 2012. № 4. С. 18-59. Ревуцький Д. Живе слово: Теорія виразного читання для школи: Перевидання / Д. Ревуцький. Львів, 2001. 200 с. Требін М. П., Клімова Г. П. Ораторське мистецтво: підручник / ред.: М. П. Требін, Г.	Доберіть два короткі прозові тексти і розбийте їх на мовні такти, 10 год.	Максимальна оцінка - 5	два тижні

		П. Клімова. Х.: Право, 2013. 208 с. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців / Світлана Володимирівна Шевчук. К. : Алерта, 2012. 428 с.			
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Участь в роботі впродовж семестру – 50 балів. Екзамен – 50 балів. Участь в роботі впродовж семестру включає в себе наступні види роботи: поточне оцінювання – 30 балів (середнє арифметичне оцінок студента впродовж навчального семестру × 6); контрольна робота – 10 балів; самостійна робота – 10 балів (розраховується як середнє арифметичне усіх виконаних завдань × 2).				
Вимоги до письмової роботи	Ви повинні виконати контрольну роботу для перевірки здатності(ей) засвоєння лекційного матеріалу і обговорення питань, винесених для самостійного опрацювання, що складається з трьох теоретичних та практичного завдань, які оцінюються так: теоретичне завдання – 2 бали, практичне – 4 бали. На кожен семінар ви повинні виконати зазначене завдання (див. календарний план). Завдання має бути виконано самостійно, плагіат заборонений. Оцінюється якість та оригінальність запропонованого вами підходу. Завдання може бути оцінено максимум у 5 балів. Термін виконання завдання обмежується терміном розгляду теми на практичному занятті.				
Практичні заняття	Максимальна оцінка - 50 балів				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань				
7. Політика курсу					
Неприпустимі плагіат та списування. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання завдання із теми. Студент індивідуальної форми навчання повинен скласти тести і після цього буде допущений до складання екзамену. Обов'язковим для допуску до складання екзамену є відвідування більш 50% занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Берестенко О. Г. Культура професійного спілкування : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. форм навчання всіх спец. гуманіт. профілю / О. Г. Берестенко ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2013. 299 с. 2. Голуб Н. Б. Основи ораторського мистецтва / Н. Б. Голуб // Бібліотечка "Дивослова". 2012. № 4. С. 18-59. 3. Гонца І.С. Сучасна українська літературна мова: навчально-методичний посібник / І. С. Гонца, В. В. Розгон. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2017. 178 с. 4. Дудка О. О., Шевелєва Л. А. Українська мова: Комплексний довідник. — Харків: Парус-Друк, 					

2010. — 416 с.
5. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова / С. О. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плющ., 2011. 560 с.
6. Мацюк З. Українська мова професійного спрямування : навч. посіб. / Мацюк З., Станкевич Н. К. : Каравела, 2008.
7. Пасинок В. Г. Основи культури мовлення : навч. посіб. / В. Г. Пасинок. К. : Центр учбової літератури», 2012. 184 с.
8. Пентилюк М. І. Ділове спілкування та культура мовлення : навч. посіб. / Пентилюк М. І., Маруніч І. І, Гайдаєнко І. В. К. : Центр учбової літератури, 2011. 244 с.
9. Пентилюк М. І. Ділове спілкування та культура мовлення : навч. посіб. / Пентилюк М. І., Маруніч І. І, Гайдаєнко І. В. К. : Центр учбової літератури, 2011. 244 с.
10. Пентилюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2010. 224 с.
11. Пивоваров В. М. Ділова українська мова / В. М. Пивоваров, Ю. І. Калашник, Л. Г. Савченко. Х. : Право, 2008.— 120 с.
12. Плотницька І.М. Ділова українська мова в державному управлінні: навч. посіб.-3-тє вид., стер. - К. : НАДУ, 2011. -168 с.
13. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради / Олександр Пономарів. Київ: Либідь, 2011. 272 с.
14. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради / Олександр Пономарів. Київ: Либідь, 2011. 272 с.
15. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. - Львів, 2001.
16. Ревуцький Д. Живе слово: Теорія виразного читання для школи: Перевидання /Д. Ревуцький. Львів, 2001. 200 с.
17. Середницька А. Я. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. / А. Я. Середницька, З. Й. Куньч; за ред. Г. Л. Вознюка. 3-тє вид., виправл. і доп. К. : Знання, 2012. 215 с.
18. Стахів М. Український комунікативний етикет : навч.-метод. посіб. / М. Стахів. К. : Знання, 2008.
19. Требін М. П., Клімова Г. П. Ораторське мистецтво: підручник / ред.: М. П. Требін, Г. П. Клімова. Х.: Право, 2013. 208 с.
20. Третяк Н. В. Українська мова за професійним спілкуванням : навч. посіб. / Н. В. Третяк, В. С. Карпалюк. Кам'янець-Подільський :Зволейко Д. Г., 2010. 376 с.
21. Український правопис. — К.: Наукова думка, 2015. 288 с.
22. Український правопис. — К.: Наукова думка, 2015. 288 с.
23. Шевчук С. В. Ділове мовлення для державних службовців / Світлана Володимирівна Шевчук. К. : Алерта, 2012. 428 с.
24. Шкуратяна Н. Г. Сучасна українська літературна мова: модульний курс : навч. посіб. / Н. Г. Шкуратяна, С. В. Шевчук. К. : Вища шк., 2007. 822 с.
25. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови.— К.: Освіта, 2012.— 270 с.

Викладач _____